

[Henry Christensen.]

situation under den europæiske højkonjunktur — klart for alle — var den manglende evne til at hindre alvorlige skævheder i den økonomiske balance. Det var inflationen, det var den høje rente, og det var det store underskud i samhandelen med udlandet, der var de påtrængende aktuelle problemer. Det havde imidlertid indadtil i høj grad sin årsag i den langt stærkere stigning i indtægterne end i produktionen, og det ærede medlem hr. Egon Jensen vil ikke komme godt fra at forsøge at benægte dette, således som han ville forsøge det her i dag. Det er regeringens ansvar, at den ikke autoritativt i tide satte sin fulde indflydelse ind på at undgå de store skævheder, som blev resultatet. Vi opfordrede regeringen, men den afviste. Det var selvfølgelig dens ret, men også dens ansvar, men selv om regeringen således afviste vor opfordring, nøjedes venstre jo ikke med at kritisere. Vi gik ind i forhandlingerne ikke for regeringens skyld, men i håbet om at nå en positiv løsning.

Regeringens nøglepunkt var kasseoverskuddet. Jeg gentager, hvad jo for længst er fastslået, at om dettes øjeblikkelige nødvendighed eller dets omfang var der ingen uoverensstemmelser eller strid, heller ikke om fornøden vilje til at tilvejebringe det. Men nogle af vore principielle synspunkter er der grund til at fremdrage her.

Moderne liberal politik tilsigter at påvirke konjunkturforløbet, så de uheldige skævheder, der forstyrrer en harmonisk økonomisk udvikling, kan undgås. Vi mener ikke, der kan opstilles en enkelt ufejlbarlig recept. Det vil i skiftende situationer være forskellige midler, der må tages i anvendelse, og det vil i de enkelte tilfælde normalt ikke være blot et enkelt, men flere midler, der skal bringes i anvendelse. At det offentlige i en højkonjunkturperiode over driften præsterer en større opsparring til sin egen anlægsvirksomhed end i perioder af modsat art, er et af midlerne, som så sandelig også er stærkt benyttet i de senere år. Men kasseoverskuddet som den kur, der skal fjerne falsk købekraft, kan, som det nu er tilfældet, være en nødvendighed. Det farlige ved at fremhæve denne kurs er imidlertid, at man kan forfalde til at tro, at falsk købekraft såmænd ikke er så

slem, for den kan bagefter neutraliseres ved et kasseoverskud. Dette er nemlig ikke rigtigt, thi i konsekvens af denne fremgangsmåde opstår der et højere omkostningsniveau med efterfølgende behov for pengeneutralisering. Man kan altså fjerne forbrugsvirkningen, men ikke den skadelige virkning for Danmarks konkurrenceevne, og denne sidste er naturligvis af stor betydning i vort land på grund af vort store eksportbehov.

Vi erkender altså, at vi i øjeblikket er så langt ude i økonomisk skævhed, at et betydeligt kasseoverskud er nødvendigt. Men denne erkendelse bør ikke i fremtiden føre til en svækkelse af den økonomisk-politiske indsats for at hindre, at skævhederne mellem produktion og indkomst bliver så store, at et betydeligt, omkostningsfordyrende kasseoverskud igen bliver nødvendigt. I så fald vil den øjeblikkelige medicin, der, omend ikke uden varig omkostningsskade, kan hjælpe en del på balancen, ende som et opiumsmiddel, der bedøver vilje og evne til at hindre årsagerne til den økonomiske sygdom, som den selvskabte manglende balance er.

Vi står endnu på grund af forhandlingernes ophør usikre med hensyn til, hvorledes vi i den øjeblikkelige situation kan regne med kasseoverskuddets anvendelse, om det virkelig kommer til at tjene det fornødne formål i den nuværende situation: at begrænse det samlede, for store efterspørgselspres. Dette er et af de usikre momenter i den økonomiske politik. Vor medvirken ville imidlertid have været ledsaget af kravet om gennemførelse af en række yderligere led, der netop skulle have givet håb om mere langsigtede økonomiske perspektiver. Jeg tænker hermed på de faktorer, der skulle styrke de almindelige selvregulerende og produktive kræfter i økonomien. Er disse ting nu blevet liggende på gulvet? Jeg kan sige til regeringen, at venstre er ikke til sinds at lade dem blive liggende. Hvad vi bragte frem i forhandlingerne med regeringen — og som den måske nu tror den kan slippe for at tage stilling til — vil vi, hvis den ikke selv vil medvirke, fra venstres side tage det fornødne initiativ til at bringe frem. Det vil måske være hensigtsmæssigt, om regeringen vil tilkendegive sin stilling på disse